

บทคัดย่อ

ผลการรักษาผู้ป่วยเด็กโรค Medulloblastoma ในโรงพยาบาลศิริราช

บทนำ: Medulloblastoma เป็นมะเร็งสมองในกลุ่ม primitive neuroectodermal tumor (PNET) ที่พบได้บ่อยที่สุดในผู้ป่วยเด็ก และยังคงเป็นปัญหาสำคัญในประเทศไทย เนื่องจากผลการรักษายังไม่ดีเท่าที่ควร

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้ป่วย ผลการรักษา อัตราการรอดชีวิต และภาวะแทรกซ้อนของการรักษาผู้ป่วยโรค medulloblastoma

วิธีดำเนินการวิจัย: เป็นการศึกษาย้อนหลังโดยรวบรวมข้อมูลของผู้ป่วยอายุ 3-15 ปี ซึ่งได้รับการวินิจฉัยโรค medulloblastoma และเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลศิริราช ตั้งแต่ 1 มกราคม 2542 – 31 ธันวาคม 2555 โดยข้อมูลที่ศึกษาได้แก่ ลักษณะทางคลินิก อาการนำ ระยะของโรค วิธีการรักษา ผลการรักษา และภาวะแทรกซ้อน

ผลการวิจัย: ในช่วงเวลาที่ทำการศึกษา พบผู้ป่วยได้รับการวินิจฉัยเป็นโรค medulloblastoma 46 ราย โดยมีค่ามัธยฐานของอายุเมื่อแรกวินิจฉัย 8.5 ปี (พิสัย 3 – 14 ปี) อาการนำที่พบบ่อยสุดคือปวดศีรษะ (ร้อยละ 86.9) เมื่อแบ่งกลุ่มผู้ป่วยตาม risk stratification พบว่าผู้ป่วยส่วนมาก (ร้อยละ 71.7) อยู่ในกลุ่ม high risk การรักษาหลักของโรค medulloblastoma ในการศึกษาประกอบไปด้วย การผ่าตัด ตามด้วยการฉายแสงบริเวณศีรษะและไขสันหลัง (craniospinal irradiation) และการให้ยาเคมีบำบัด รวมถึงมีผู้ป่วย 3 รายได้รับการรักษาเพิ่มเติมด้วยยาเคมีบำบัดขนาดสูงตามด้วย autologous stem cell rescue ผลการรักษาพบว่า 5-year event free survival (EFS) และ 5-year overall survival (OS) เท่ากับร้อยละ 58.2 และ 65.2 ตามลำดับ เมื่อแยกผู้ป่วยตามกลุ่มผู้ป่วยพบว่าผู้ป่วยกลุ่ม average risk และ high risk มี 5-year EFS เท่ากับร้อยละ 69.2 และ 53.4 ตามลำดับ และมี 5-year OS เท่ากับร้อยละ 69.2 และ 63.6 ระหว่างติดตามผู้ป่วยพบว่าผู้ป่วยร้อยละ 29.7 มีการกลับเป็นซ้ำในระยะเวลามัธยฐาน 1.26 ปี ค่ามัธยฐานของระยะเวลาในการติดตามผู้ป่วย 5.96 ปี (พิสัย 3.4 เดือน ถึง 17.2 ปี)

สรุป: ผลการรักษาผู้ป่วยโรค medulloblastoma ของประเทศไทยในปัจจุบันดีขึ้นกว่าเดิม แต่ยังคงน้อยกว่าผลการรักษาในต่างประเทศ เมื่อพิจารณาผลการรักษาแยกตาม risk stratification พบว่ากลุ่ม average risk มีผลการรักษาที่ดีกว่ากลุ่ม high risk แต่ผลการรักษายังต่ำกว่าในต่างประเทศ ดังนั้นควรพัฒนาแนวทางการรักษาโรค เพื่อให้ได้ผลการรักษาที่ดีขึ้นจนเป็นที่น่าพอใจ

คำสำคัญ Medulloblastoma, Treatment outcome, Risk stratification, Prognosis, Thailand

Abstract

TREATMENT OUTCOME OF MEDULLOBLASTOMA

IN SIRIRAJ HOSPITAL

Introduction: Medulloblastoma is the most common primitive neuroectodermal tumor in children. It is an important issue in Thailand because the treatment outcome is still unsatisfactory.

Objective: To study the clinical presentation and treatment outcome of children with medulloblastoma.

Methods: We performed a retrospective chart review of children aged between 3–15 years old with newly diagnosed medulloblastoma who were treated at Siriraj hospital during January 1, 1999 to December 31, 2012. The demographic data, treatment detail and treatment outcome were collected and analyzed.

Results: Forty-six patients were enrolled to the study. The median age at diagnosis was 8.5 years. According to risk stratification, majority of the patients (71.7%) were in high risk group. Most patients received combination treatment of surgery, radiation and chemotherapy. Three high risk patients also received high dose chemotherapy followed by autologous stem cell rescue in addition to standard treatment. Five-year event free survival of the whole group, average risk group and high risk group were 58.2%, 69.2% and 53.4% respectively. Five-year overall survival of the whole group, average risk and high risk group were 65.2%, 69.2% and 63.6% respectively. Eleven patients relapsed at the median time of 1.26 years; most of them did not receive further treatment. The median follow-up time was 5.96 years (3.4 months – 17 years).

Conclusion: The treatment outcome of medulloblastoma in Thailand has improved. However, it is still inferior to that in developed countries. A newer treatment approach should be studied in order to maximize the cure rates for affected children.

Keywords: Medulloblastoma, Treatment outcome, Risk stratification, Prognosis, Thailand